

COBISS[®]

Kooperativni online bibliografski sistem in servisi

COBISS/OPAC, V6.0

***Opis sprememb pri dostopnosti
zaloge in statusih izposoje***

OPACV60-ANA-14

Institut informacijskih znanosti, Maribor, Slovenija

IZUM[®]

KAZALO VSEBINE

1	Uvod	1
2	Terminologija	1
3	Zbirni podatki o zalogi v podpolju 998c	2
4	Dostopnost zaloge za izposajo – vzajemna baza podatkov.....	5
4.1	Rezultati iskanja.....	5
4.1.1	Podpolje 998c obstaja	5
4.1.2	Podpolje 998c ne obstaja	6
4.2	Izbrani zapis	7
5	Načini izposoje in lokalni katalog	8
5.1	COBISSx/Izposoja in COBISS3/Medknjižnična izposoja.....	8
5.1.1	Obstoječe stanje	8
5.1.2	Novo stanje	10
5.2	COBISS/OPAC.....	11
5.2.1	Obstoječe stanje	11
5.2.2	Novo stanje	12
6	Status izposoje konkretnega izvoda – lokalna baza podatkov	12
6.1	Rezultati iskanja.....	13
6.2	Izbrani zapis	14

PRILOGI

- A Način ažuriranja podpolja 998c in izpis dostopnosti zaloge
- B Tabela povezav dostopnosti zaloge in statusov izposoje

1 Uvod

Namen uvedbe sprememb glede dostopnosti zaloge in statusov izposoje v sistem *COBISS/OPAC, V6.0*, je zagotoviti uporabniku knjižnice, da bo iz podatkov, zbranih na vzajemnem nivoju, dobil preko *COBISS/OPAC*-a **enake podatke o dostopnosti zaloge** neke knjižnice, kot če se prijavi neposredno v lokalni katalog knjižnice, ter hkrati zagotoviti, da bo preko sistema *COBISS/OPAC* dobil enake podatke tudi **o statusu izposoje** nekega izvoda, kot bi jih dobil pri izposojevalnem pultu v knjižnici.

Pomanjkljivost obstoječe verzije *COBISS/OPAC*-a je namreč ta, da obstoječa struktura podpolja 998c z zbirnimi podatki o zalogi knjižnic več ne zadošča, pa tudi spremembe vrednosti parametrov, ki jih knjižnice po vključitvi v izposajo **same nastavljajo**, se v *COBISS/OPAC*-u ne morejo odražati (gre za spremembe vrednosti v podpolju 996u, v časovnih parametrih izposoje in nastavitvah načina izposoje v tabeli pq).

Ključna področja, na katera se nanašajo spremembe v tem dokumentu, so:

1. terminologija,
2. zbirni podatki o zalogi v podpolju 998c,
3. dostopnost zaloge za izposajo – vzajemna baza podatkov,
4. načini izposoje in lokalni katalog,
5. status izposoje konkretnega izvoda – lokalna baza podatkov.

2 Terminologija

Spremembe pri razlagi in uporabi določenih terminov:

- **Zaloga**

Za zapise, ki obstajajo v COBIB-u velja, da ima neka knjižnica zalogo, če ima na vzajemnem nivoju podpolje 998c. V stanje zaloge **ne štejemo** polj 996/997, ki imajo: 1) v podpolju q vpisan status 9 – *odpisano* ali 2) sodijo v *učbeniški sklad* ali 3) nimajo niti inventarne številke (IN) niti signature (SG) in hkrati nimajo izpolnjenega podpolja q ali p.

- **Dostopnost zaloge in status izposoje**

Ko smo na nivoju COBIB-a beremo zbirne podatke o stanju zaloge knjižnic iz podpolja 998c in govorimo o **dostopnosti zaloge**. To pomeni, da je iz stanja zaloge razvidno ali knjižnica namenja kak izvod za brezpogojno ali pogojno izposajo, kar nadalje pomeni, da bo izvod lahko uporabniku dostopen za izposajo, če trenutno ni že izposojen. Ali je neki izvod dejansko prost za izposajo, pa lahko uporabnik vidi šele, ko je prijavljen v lokalno bazo podatkov knjižnice, kjer mu v *COBISS/OPAC*-u ponudimo dejanske podatke o **statusih izvodov** v izposoji – tj. ali je izvod dejansko prost za izposajo na dom ali v čitalnico, ali je mogoča samo pogojna izposoja ali izvod ni namenjen za izposajo ali je kak izvod naročen ipd.

- **Zaloga "namenjena izposoji"**

To je število izvodov, ki jih knjižnica z nastavitvijo parametra (**y** ali **z**) za način izposoje v tabeli pq označi, da jih je mogoče brezpogojno izposoditi na dom ali v čitalnico ali po medknjižnični izposoji.

- **Omejen dostop**

V V5.2 se omejeni dostop izpisuje za izvode, ki so označeni kot čitalniški izvod (v polju 996/997 je vpisano p = 4) in si jih je mogoče izposoditi le v čitalnico. Ker si je tak izvod, torej, prav tako mogoče izposoditi ali si ga rezervirati, kot izvod, ki nima vpisanega p = 4, se zanje pri dostopnosti zaloge v V6.0 prikazuje enoten komentar "za izposajo – v čitalnico". Pri čitalniškem izvodu namreč gre le za drugačno mesto za izposajo – tj. v čitalnico. Za tak izvod pa knjižnica tudi nastavi določeni **način izposoje** (da se lahko izvod *brezpogojno* izposodi, da se lahko izposodi *pogojno* ali pa se izposoja *onemogoči*).

- **Rok izposoje**

Izraza v V6.0 ne uporabljamo. Ko navajamo, za koliko časa si lahko neko gradivo izposodimo (npr. za 7 dni), namesto izraza "rok izposoje" uporabljamo "čas izposoje", npr. "Čas izposoje: 7 dni". Besedo "rok" še naprej uporabljamo pri navedbah, do kdaj (datum) moramo neko gradivo vrniti, npr. "Rok vrnitve: 15. 4. 2009".

3 Zbirni podatki o zalogi v podpolju 998c

Z uvedbo sprememb strukture podpolja **998c – zbirni podatki o zalogi** na vzajemnem nivoju želimo zagotoviti, da se bodo pri iskanju v COBIB-u prikazovali enaki podatki o tem, ali ima neka knjižnica zalogo ali ne, kot takrat, ko zapis, ki obstaja v COBIB-u, in njegovo zalogo iščemo v lokalni bazi knjižnice.

Pri nastavitvi nove strukture in določitvi algoritma za ažuriranje novega podpolja 998c je bilo poleg običajnih primerov (ko imajo polja 996/997 vpisano inventarno številko (IN) in jih je mogoče izposojati v programski opremi *COBISSx/Izposoja*), treba upoštevati tudi posebne okoliščine, kot so:

1. primer, ko o zalogi serijskih publikacij za knjižnico, ki ni v sistemu COBISS, poroča knjižnica, ki je v sistemu (npr. CTK izvede ročni vnos v podpolje 998c za Krko);
2. primer, ko ima knjižnica zalogo serijskih publikacij le v svoji aplikaciji (v lokalni bazi ni polj 997), v podpolje 998c pa ročno vnaša število izvodov za izposajo (npr. IJS za *Nature genetics*, ID = 929300);
3. primer, ko v polju 996/997 ni IN, ima pa p = 4 – tako gradivo je vseeno možno pregledati v čitalnici, vendar se "pregled" ne evidentira v programski opremi *COBISSx/Izposoja*, ker ni inventarne številke (primer NUK-a za gradivo, preneseno v sistem s konverzijo, ID = 1097991);
4. primer, ko v polju 996/997 ni IN, je pa signatura (SG), lahko obstaja tudi p, a ni 4 (npr. PEFMB, ID = 15782920; SIKBRE, ID = 1477917)

Novo podpolje 998c se bo tvorilo vedno, kadar bo za zapis, ki je v COBIB-u, v lokalni bazi obstajalo vsaj eno polje 996/997, ki ga lahko štejemo v **stanje zaloge**. V stanje zaloge **ne štejemo** polj, ki imajo:

- v podpolju *q* vpisan status **9** – *odpisano* ali
- sodijo v *učbeniški sklad* ali
- nimajo niti *IN* niti *SG* in hkrati *nimajo izpolnjenega podpolja q ali p*.

Novo podpolje 998c se bo tvorilo tudi, kadar bo šlo za zapis za serijsko publikacijo, za katero ne obstaja nobeno polje 997 in je dovoljen *ročni vnos* podatkov o stanju zaloge – to praviloma velja le za naslednje primere: ko o zalogi knjižnice, ki ni v COBISS-u, poroča druga knjižnica, ki v sistemu je; ali kadar vodi knjižnica zalogo za ta zapis v nekem drugem sistemu, izven COBISS-a; ali kadar vodi knjižnica zalogo pri nekem drugem zapisu v okviru COBIB-a.

Strukturo podpolja 998c bo predstavljalo **9 elementov**. Vrednost pri posameznem elementu 998c (razen v elementu 7, v katerega bo dovoljen ročni vnos števila primerkov serijske publikacije), bo pomenila število izvodov monografskih publikacij ali število letnikov serijskih publikacij, ki jih ima knjižnica na zalogi in jih namenja za brezpogojno ali pogojno izposajo ali pa je zanje izposoja onemogočena. Koliko od teh izvodov je v nekem trenutku res prostih in si jih je mogoče izposoditi, pa bo razvidno iz rezultata iskanja po podatkih v lokalni bazi knjižnice.

Podpolje 998c za monografske publikacije bo obstajalo le na vzajemnem nivoju in vsem elementom, razen elementa 7, se bodo vrednosti vpisale programsko. Podpolje 998c za serijske publikacije bo obstajalo na vzajemnem in lokalnem nivoju in vsi elementi, razen elementa 7, se bodo prav tako polnili programsko. Pri serijskih publikacijah se bo za knjižnice, ki polj 997 nimajo, imajo pa vsebino (ki ni nič), vpisano v obstoječo strukturo podpolja 998c – *število primerkov/oznaka primerka*, v element 7 inicialno prenesla vsebina na naslednji način: v 1. del elementa se bo prenesla prva številka in bo predstavljala število primerkov, ki ga knjižnica namenja za zunanjo izposajo in medknjižnično izposajo (MI), v 2. del elementa pa se bo prenesla razlika med 2. in 1. številko v stari strukturi in bo predstavljala število primerkov, ki so lahko dostopni le v čitalnici. Po inicialnem polnjenju bodo knjižnice vsebino v 7. element še naprej vpisovale ročno, vendar v novo strukturo podpolja 998c na lokalnem nivoju.

Pogoji in algoritem polnjenja elementov so prikazani v tabeli *Način ažuriranja podpolja 998c in izpis dostopnosti zaloge* (gl. prilogo A). Program z algoritmom za polnjenje elementov podpolja 998c vedno ugotavlja, katerega od sklopov *pogojev* neko polje 996/997 izpolnjuje. Posamezni pogoj vedno sestavlja 8 *kriterijev preverjanja*, in sicer: ali obstaja **IN**, ali obstaja **SG**, kaj je vpisano v podpolju **q**, kaj je vpisano v podpolju **p**, kaj je vpisano v parametru (**y** ali **z**) za način izposoje v tabeli **pq**, kaj je vpisano v **časovnih parametrih** in kaj je vpisano v podpolju **u**. Če je v tabeli pri nekem kriteriju vpisano "karkoli", to pomeni, da je vsebina lahko poljubna, lahko pa je tudi prazno. Vrstni red ugotavljanja pogojev je tak, da se najprej preverijo pogoji, zapisani v prvi vrstici tabele, če ti niso izpolnjeni, se preverijo pogoji v drugi vrstici itd. do 16. vrstice pogojev.

Algoritem *inicialnega polnjenja* za neko knjižnico bo deloval tako, da bo program prebral zapis v lokalni bazi in pogledal, ali obstaja tudi v COBIB-u. Če bo zapis obstajal, ga bo obdelal. Posebnost pri inicialnem polnjenju elementov 998c in kasnejših ažuriranjih bo veljala za knjižnice, ki nimajo *COBISSx/Izposoje*. Pri teh bodo elementi napolnjeni na osnovi privzete tabele pq, za časovne parametre bo upoštevana njihova tabela časovnih parametrov, če je knjižnica nima, pa bo predpostavljeno, da časovni parametri "niso 0 ali x ali prazno".

Po izvedbi inicialnega polnjenja se bo izvajalo *sprotno ažuriranje* podpolja 998c, pri čemer se bo uporabljal enak algoritem kot pri inicialnem polnjenju. Programsko se bodo ustrezni elementi v 998c *napolnili ali spremenili* vedno:

- ko bo knjižnica dodala *ново polje* 996 ali 997 ali ga izbrisala;
- ko bo knjižnica dodala ali izbrisala podpolje *f* (inventarna številka) ali podpolje *d* (signatura);
- ko bo knjižnica spremenila vrednost v podpoljih *p* (stopnja dostopnosti) ali *q* (status);
- ko bo IZUM na zahtevo knjižnice v *tabeli pq* spremenil način izposoje (*y* – za izposajo na dom ali *z* – za izposajo v čitalnico) za neko kombinacijo p in q (načini so lahko: 0 – brezpogojna izposoja, 1 – pogojna izposoja, 2 – izposoja ni mogoča, 3 – izposoja na knjigomatu ni mogoča);
- ko bo IZUM na zahtevo knjižnice v *časovne parametre izposoje* vpisal vrednost 0 ali x (s čimer se izposoja neke vrste gradiva onemogoči, vrednosti v podpolju p (razen p = 4) in vrednosti v q pa se izničijo) ali vrednost 0 ali x zbrisal;
- ko bo knjižnica v podpolje *u* (omejitev dostopnosti) vpisala vrednost 0 (s čimer se izposoja določenega izvoda onemogoči, vrednosti v podpoljih p in q pa izničijo) ali vrednost 0 zbrisala.

Ko bo knjižnica odpisala zadnji izvod gradiva, se bo podpolje 998c *izbrisalo* in zaloga se za tak zapis ne bo več prikazovala; bibliografski zapis bo še vedno ostal in bo viden v seznamu rezultatov iskanja, kadar pri "Izbor zapisov" izberemo "*vsı zapisi*".

V novi verziji 6.0 velja pravilo, da se v seznamu pri "Zaloga v knjižnicah" izpišejo vse tiste knjižnice, pri katerih na vzajemnem nivoju obstaja podpolje 998c. Če podpolje obstaja, program z algoritmom pogleda, kateri element ima vpisano kakšno vrednost, in glede na to izpiše ustrezen komentar.

Podatki o *dostopnosti zaloge po knjižnicah* se pri iskanju po COBIB-u v seznamu rezultatov prikazujejo v stolpcu "Dostopnost zaloge", pri izbranem zapisu pa v stolpcih "Namenjeno izposoji" in "Preostala zaloga". Komentar v zvezi z dostopnostjo zaloge se izpiše glede na to, kateri element v podpolju 998c ima vpisano vrednost, večjo od 0. Pri izpisu komentarjev v seznamu rezultatov iskanja velja vrstni red glede na naraščajočo številko elementa. Najprej se izpiše komentar, ki je prirejen vrednosti 1. elementa ("za izposajo – na dom"), če je ta 0, se izpiše komentar, ki je prirejen vrednosti 2. elementa ("za izposajo – v čitalnico") itd. V stolpcih "Namenjeno izposoji" in "Preostala zaloga" se poleg komentarja izpiše še število izvodov monografskih publikacij (ali število primerkov oz. izvodov serijskih publikacij, kadar gre za ročni vnos v element 7) in okrajšava "izv." ali število letnikov serijskih publikacij in okrajšava "letn.".

Pri iskanju v lokalni bazi knjižnice se podatki o *statusih posameznih izvodov* izpisujejo na osnovi stanja v *COBISSx/Izposoji*. V seznamu rezultatov se prikazujejo v stolpcu "Status v izposoji", pri izbranem zapisu pa v stolpcu "Status izvoda". Prikazujejo se enaki komentarji kot pri iskanju po vzajemni bazi.

4 Dostopnost zaloge za izposajo – vzajemna baza podatkov

Pri prikazu, ali zaloga obstaja in v katerih knjižnicah, algoritem upošteva:

- ali **obstaja podpolje 998c ali ne** in v katerem elementu podpolja 998c je kaj vpisano,
- ali podpolje 998c ne obstaja in gre za gradivo **na spletu** ali gradivo, ki je **še v tisku**, ali gradivo, opredeljeno kot **izvedeno delo**.

Informacije, izpisane v rezultatih iskanja in v izbranem zapisu, se ujemajo; če gre le za eno podpolje 998c v eni knjižnici, je ujemanje popolno, sicer pa se v rezultatih iskanja vedno izpiše podatek iz tiste knjižnice, kjer je dostopnost zaloge najugodnejša za uporabnika.

4.1 Rezultati iskanja

Če smo pri iskanju v COBIB-u iz šifranta "Izbor zapisov" obdržali privzeto nastavitvev "**vse gradivo (tudi e-viri)**", se med rezultati iskanja pojavijo vsi zapisi, ne glede na to, ali imajo zalogo ali ne, ne pojavijo pa se izvedena dela. Če smo izbrali "**vsii zapisi**", pa se pojavijo tudi izvedena dela.

4.1.1 Podpolje 998c obstaja

Če podpolje 998c obstaja, se v stolpcu "Dostopnost zaloge" izpišejo komentarji v spodnjem vrstnem redu. Pri tem velja, da se **naslednji izpiše le, če ni bil izpisan že predhodni**, ki je bolj ugoden za uporabnika; npr. komentar pod številko 3 se izpiše le, če v nobeni knjižnici v 1. ali 2. elementu ni vpisane nobene številke, večje od 0:

1. ● **za izposajo – na dom** ← če je v **1.** (1. del elementa) ali **7.** elementu (1. del elementa) številka večja od 0 (kar pomeni, da ima knjižnica vsaj en izvod, ki ga namenja za izposajo na dom ali MI);
2. ● **za izposajo – v čitalnico** ← če je v **1.** (2. del elementa) ali **7.** elementu (2. del elementa) številka večja od 0 (kar pomeni, da ima knjižnica vsaj en izvod, ki ga namenja za izposajo v čitalnico);
3. ● **pogojno za izposajo – na dom** ← če je v **2.** elementu (1. del elementa) številka večja od 0 (kar pomeni, da ima knjižnica vsaj en izvod, za katerega je možna pogojna izposoja na dom ali po MI);
4. ● **pogojno za izposajo – v čitalnico** ← če je v **2.** elementu (2. del elementa) številka večja od 0 (kar pomeni, da ima knjižnica vsaj en izvod, za katerega je možna pogojna izposoja v čitalnico);
5. **samo za ogled v čitalnici** ← če je v **8.** elementu številka večja od 0 (kar pomeni, da ima knjižnica vsaj en izvod, ki sicer nima IN, zato ni mogoče evidentirati izposoje s programsko opremo COBISSx/Izposoja, mogoč pa je ogled takega izvoda v čitalnici);

6. ● *v pripravi* ← če je v 3. elementu številka večja od 0 (kar pomeni, da ima knjižnica vsaj en izvod, ki je v postopkih obdelave in bo lahko namenjen za izposajo);
7. *naročeno* ← če je v 5. elementu številka večja od 0 (kar pomeni, da ima knjižnica vsaj en izvod, ki je v postopku naročanja);
8. ● *ni za izposajo* ← če je v 4. elementu številka večja od 0 (kar pomeni, da ima knjižnica še kak izvod v svoji zalogi, vendar je zanj izposoja onemogočena);
9. *še v tisku* ← če je v 9. elementu številka večja od 0 in obstaja podpolje 001a, kjer je vpisana vrednost "p" (kar pomeni, da gre za gradivo, ki je še v tisku, a vseeno obstaja polje 996/997);
10. *za zameno* ← če je v 6. elementu znak "+" (kar pomeni, da knjižnica ponuja izvod za zameno drugi knjižnici);
11. *deziderat* ← če je v 6. elementu znak "-" (kar pomeni, da želi knjižnica to gradivo pridobiti);
12. *info v knjižnici* ← če je v 9. elementu številka večja od 0 in ne gre za izpis *na spletu*.

Če gre za elektronski vir, ki je dostopen na spletu, se izpiše komentar *na spletu*. Ta se pojavi, kadar obstaja samo element 9 in je številka večja od 0 in obstaja podpolje 856, ki ima ind2 = 0 ali 1 ali pa ima 0172 = doi.

Če ima zalogo samo ena knjižnica (številka je v kateremkoli elementu večja od 0), vendar postopkov izposoje *nima podprtih s COBISSx/Izposajo*, se izpiše *zaloga je; ni COBISS/Izposoje*.

Če je zapis *za članek* ali ima zapis izpolnjeno podpolje 225x (obstaja ISSN zbirke), se izpiše povezava *glej publikacijo*. Če jo kliknemo, se odpre okno **Izbrani zapis** s podatki o publikaciji, v kateri je bil članek objavljen.

4.1.2 Podpolje 998c ne obstaja

Izpišejo se lahko komentarji:

- *na spletu* ← če obstaja podpolje 856u (ind2 = 0 ali 1) ali pa podpolje 0172 vsebuje doi,
- *še v tisku* ← če obstaja podpolje 001a, kjer je vpisana vrednost "p" (v tisku).

Če so vsi izvodi v vseh knjižnicah *odpisani* ali če gre pri vseh izvodih za *učbeniški sklad* ali če gre za *izvedeno delo* (obstaja podpolje 001c, kjer je vpisana vrednost "d"), se izpiše komentar *ni zaloge*.

Stolpec "E-dostop"

V tem stolpcu se lahko izpišejo naslednje kombinacije:

1. če v zapisu obstaja več podpolj 856u z URL (ind2 = 0 ali 1), zapis pa ne vsebuje podpolja 0172 z "doi" se prikaže ; izbira ikone izpiše izbrani zapis, ki tako vključuje vsa podpolja z URL-ji;

2. če v zapisu obstaja več podpolj 856u z URL (ind2 = 0 ali 1), in je tudi "doi" med njimi, ali pa zapis vsebuje podpolje 0172 z "doi", se prikaže in ali
3. če v zapisu obstaja le eno podpolje 856u z URL (ind2 = 0 ali 1), ni pa identifikatorja "doi", se prikaže ; po izbiri ikone pa se (v novem oknu) odpre ustrezno spletno mesto;
4. če je pri zapisu mogoča povezava na servis **SFX**, se nariše tudi ikona
5. če je bil zapis prenesen v sistem katalogizacije **OCLC**, se nariše tudi ikona
6. če je pri zapisu možen predogled knjige preko servisa **Google Books**, se nariše tudi ikona

4.2 Izbrani zapis

Če nobena knjižnica nima zaloge (ni nobenega podpolja 998c), se pod zapisom izpiše: "*Nobena knjižnica v sistemu COBISS.SI nima izvoda tega gradiva*", seznam v oknu **Zaloga v knjižnicah** se ne odpre.

Če nobena knjižnica nima zaloge in gre za zapis CIP (v podpolju 001a = p), se pod zapisom izpiše: "*Nobena knjižnica v sistemu COBISS.SI nima izvoda tega gradiva (še v tisku)*", seznam v oknu **Zaloga v knjižnicah** se ne odpre.

Če nobena knjižnica nima zaloge in gre za izvedeno delo (v podpolju 001c = d), se pod zapisom izpiše: "*Nobena knjižnica v sistemu COBISS.SI nima izvoda tega gradiva (gre za izvedeno delo)*", seznam v oknu **Zaloga v knjižnicah** se ne odpre.

Če nobena knjižnica nima zaloge in gre za elektronski vir (obstaja podpolje 856u (ind2 = 0 ali 1) ali pa podpolje 0172 = doi), se pod zapisom izpiše: "*Nobena knjižnica v sistemu COBISS.SI nima izvoda tega gradiva (gre za elektronski vir ali pa poleg tiskane obstaja tudi elektronska verzija)*", seznam v oknu **Zaloga v knjižnicah** se ne odpre.

Če gre za elektronski vir in obstaja zaloga ali pa ne, se pod zapisom izpiše še opomba "*Dostopna je elektronska verzija dokumenta ali pa gre za elektronski vir*".

Če je izbrani zapis **članek**, se pod njegovimi podatki izpiše povezava s podatki o publikaciji in točni številki letnika ter straneh, na katerih je bil članek objavljen, seznam v oknu **Zaloga v knjižnicah** se ne odpre.

Okno Zaloga v knjižnicah

Stolpec "Ime institucije/knjižnice"

Če smo pri izbiri "Prikaz kataloga" izbrali določeni **katalog** (privzeta je izbira "vsi katalogi"), vendar nobena knjižnica iz tega kataloga nima zaloge, se v tabeli s seznamom knjižnic izpiše komentar: "*Nobena knjižnica v izbranem katalogu nima izvoda tega gradiva*".

Če gre za knjižnico, ki *ne sodeluje v COBISS-u* in zanjo o zalogi serijskih publikacij *poroča* druga knjižnica (ročni vpis v element 7), se ime knjižnice, ki ima to zalogo, v seznamu izpiše, vendar ni povezava. Za imenom se doda komentar: "(Knjižnica ne sodeluje v COBISS-u)".

Če knjižnica zalogo v COBISS-u ima, a postopkov izposoje *nima podprtih s segmentom COBISSx/Izposoja*, se ime knjižnice v seznamu izpiše in to s povezavo na imenu. Za imenom se izpiše komentar: "; Postopki izposoje niso podprti s COBISS/Izposojjo", v stolpcih "Namenjeno izposoji" in "Preostala zaloga" pa enaki komentarji, kot pri knjižnicah, ki imajo podprto izposojjo, le brez barvnih krogcev.

Stolpec "Leto"

Pri knjižnicah, ki imajo serijsko publikacijo trenutno naročeno, se najprej izpiše besedilo "redni dotok", nato pa podatki z letnicami.

Stolpec "Namenjeno izposoji"

Izpišejo se vrednosti iz 1. in 7. elementa. Če gre za monografsko publikacijo ali izpis številke iz 7. elementa, se izpiše še "izv.", sicer pa "letn.". Številke predstavljajo število izvodov monografske publikacije ali letnikov serijske publikacije, ki jih knjižnica namenja za izposojjo na dom, medknjižnično izposojjo ali izposojjo v čitalnico.

Stolpec "Preostala zaloga"

V tem stolpcu se izpišejo podatki o preostalih izvodih, ki jih knjižnica ni namenila za brezpogojno izposojjo. Izpišejo se enaki komentarji in pod enakimi pogoji, kot v pogl. 4.1, pri čemer se dopišeta še "izv." ali "letn.".

5 Načini izposoje in lokalni katalog

5.1 COBISSx/Izposoja in COBISS3/Medknjižnična izposoja

5.1.1 Obstoječe stanje

V obstoječih verzijah *COBISS2/Izposoje* in *COBISS3/Izposoje* se čas izposoje, načini, omejitve in preposed izposoje lahko določajo na naslednje načine:

1. S kombinacijo vsebin podpolj 996/997 *p* in *q* v *tabeli pq za način izposoje*
Nastavitve določajo način izposoje izvodov na dom in v čitalnico ter način izpisa podatkov v lokalnem katalogu izposoje. Način izposoje je lahko 0 – brezpogojna izposoja, 1 – pogojna izposoja, 2 – izposoja je onemogočena, 3 – izposoja na knjigomatu ni možna, sicer pa velja brezpogojna izposoja. Če določimo vrednost 2, izposojjo onemogočimo.
2. Z vpisom vrednosti v *časovne parametre za izposojjo* za določeno vrsto gradiva
Če za čas določimo vrednost 0 ali x, izposojjo onemogočimo.
3. Z vpisom vrednosti v podpolje 996/997 *u* – *omejitev dostopnosti*
Če v podpolju določimo vrednost 0, izposojjo onemogočimo.

4. Z nastavitvijo *posebnega parametra za čas izposoje (ROK_P1)* za izvode, ki imajo v podpolju *p* vpisano vrednost 1.

V tabeli *pq* so v posamezni celici zapisane 3 vrednosti v strukturi *X/YZ*:

- X – način izpisa v lokalnem katalogu izposoje,
- Y – način izposoje za izposajo na dom,
- Z – način izposoje za izposajo v čitalnico.

Parametra Y in Z določata način izposoje na dom (Y) in v čitalnico (Z). Možne so vrednosti 0, 1, 2 ali 3. V okolju COBISS2 tabelo *pq* nastavlja IZUM, v okolju COBISS3 pa knjižnice same. Ob vključitvi knjižnice v *COBISS2/Izposajo* in *COBISS3/Izposajo* so začetne nastavitve naslednje:

Parameter Y – izposoja na dom

- **0:** izvod lahko izposodimo *brezpogojno*, če v podpolju 996/997p ni vpisana nobena vrednost ali pa vrednost 1, 2 ali 3, v podpolju 996/997q pa ni vpisana nobena vrednost;
- **1:** izvod lahko izposodimo *pogojno*, če je v podpolju 996/997p vpisana vrednost 4, 5 ali 6, v podpolju 996/997q pa ni vpisana nobena vrednost ali pa vrednost 6;
- **2:** izposajo izvoda *onemogočimo*, če je v podpolju 996/997p vpisana vrednost 7, v podpolju 996/997q pa ni vpisana nobena vrednost, ali če je v podpolju 996/997q vpisana katerakoli vrednost razen 6, v podpolju 996/997p pa je lahko vpisano karkoli;
- **3:** izposoja na knjigomatu ni možna, v knjižnici pa velja brezpogojna izposoja.

Parameter Z – izposoja v čitalnico

- **0:** izvod lahko izposodimo *brezpogojno*, če v podpolju 996/997p ni vpisana nobena vrednost ali pa vrednost 1, 2, 3 ali 4, v podpolju 996/997q pa ni vpisana nobena vrednost;
- **1:** izvod lahko izposodimo *pogojno*, če je v podpolju 996/997p vpisana vrednost 5 ali 6, v podpolju 996/997q pa ni vpisana nobena vrednost ali pa je vpisana vrednost 2, 3, 4 ali 6;
- **2:** izposajo izvoda *onemogočimo*, če je v podpolju 996/997q vpisana katerakoli vrednost razen 2, 3, 4 ali 6, v podpolju 996/997p pa je lahko vpisano karkoli;
- **3:** izposoja na knjigomatu ni možna, v knjižnici pa velja brezpogojna izposoja.

p / q	prazno	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	+	-
prazno	0/00	3/22	3/21	3/21	3/21	3/22	3/11	3/22	3/22	5/22	3/22	3/22	3/22	3/22	3/22	3/22	3/22
1	4/00	3/22	3/21	3/21	3/21	3/22	3/11	3/22	3/22	5/22	3/22	3/22	3/22	3/22	3/22	3/22	3/22
2	4/00	3/22	3/21	3/21	3/21	3/22	3/11	3/22	3/22	5/22	3/22	3/22	3/22	3/22	3/22	3/22	3/22
3	4/00	3/22	3/21	3/21	3/21	3/22	3/11	3/22	3/22	5/22	3/22	3/22	3/22	3/22	3/22	3/22	3/22
4	4/10	3/22	3/21	3/21	3/21	3/22	3/11	3/22	3/22	5/22	3/22	3/22	3/22	3/22	3/22	3/22	3/22
5	2/11	3/22	3/21	3/21	3/21	3/22	3/11	3/22	3/22	5/22	3/22	3/22	3/22	3/22	3/22	3/22	3/22
6	5/11	5/22	5/21	5/21	5/21	5/22	5/11	5/22	5/22	5/22	3/22	3/22	3/22	3/22	3/22	5/22	5/22
7	5/22	5/22	5/22	5/22	5/22	5/22	5/22	5/22	5/22	5/22	5/22	5/22	5/22	5/22	5/22	5/22	5/22
8	4/33	5/22	3/22	3/22	3/22	3/21	3/11	3/22	3/22	5/22	3/22	3/22	3/22	3/22	3/22	3/22	3/22

V segmentu *COBISS3/Izposoja* so si nekatere knjižnice po vključitvi nastavile drugačen način dostopa, kot so privzete vrednosti, npr. MZZRS je določil, da naj bo način izposoje na dom pogojen ($y = 1$) za vse primere, ko je $q =$ prazno in $p = 1, 2$ ali 3 ; USRS je določil, da naj bo

način dostopa brezpogojen ($y = 0$) za vse primere, ko je $q =$ prazno in $p = 4, 5, 6, 7$ ali 8 (0 je torej nastavljena za vsa podpolja p) ipd.

V segmentu *COBISS3/Medknjižnična izposoja* se doslej omejitve v zvezi z načini izposoje preko parametrov y in z niso upoštevale.

Parameter X določa *izpis v lokalnem katalogu*. Za izpis v segmentu *COBISS2/Izposoja* so sedaj mogoče naslednje vrednosti:

- 1 – izpiše se komentar "Nedostopno gradivo" (*tega ne uporabljajo v nobeni knjižnici*),
- 2 – izpiše se komentar "Omejeno dostopno gradivo" (*kadar je $p = 5$, $q =$ prazno*),
- 3 – izpiše se komentar iz podpolja q ,
- 4 – izpiše se komentar iz podpolja p ,
- 5 – tak izvod se v katalogu ne izpiše.

5.1.2 Novo stanje

Ker bo v verziji 6.0 izpis posameznih izvodov in njihovih statusov usklajen z dejanskim stanjem v izposoji, se bo ob namestitvi te verzije **spremenil tudi izpis v lokalnem katalogu izposoje** iz segmenta *COBISS2/Izposoja*. Izpis v lokalnem katalogu v okviru *COBISS3/Izposoja* in *COBISS3/Medknjižnična izposoja* bo zaenkrat ostal nespremenjen, saj je v pripravi nova verzija lokalnega kataloga, ki bo predvidoma zaključena jeseni 2010. Pri *COBISS3/Medknjižnični izposoji* bo odslej veljala tudi enaka omejitev in prepoved izposoje kot pri običajni izposoji, saj se bo upoštevala najugodnejša vrednost obstoječih parametrov y in z .

Po novem tudi obstoječe vrednosti parametra x v *COBISS2/Izposoja* ne bodo več pomembne, saj bo v verziji 6.0 veljala enaka logika in vrstni red izpisa, kot v lokalnem katalogu – najugodnejši statusi za uporabnike bodo na vrhu.

Privzeta **tabela pq** bo spremenjena tako, da bo pri vrednostih q je 2, 3, 4 in 5 parameter z povsod postavljen na 2. Tabela pq bo odslej za okolje *COBISS2* in *COBISS3* na zahtevo knjižnice nastavljal le IZUM. Prav tako bo na zahtevo knjižnice le IZUM lahko v **časovne parametre** izposoje vpisal vrednost 0 ali x , s čimer se bo izposoja onemogočila, vrednosti v podpoljih p in q pa izničile (knjižnice bodo lahko še naprej same vpisovale druge vrednosti v časovne parametre).

Zaradi sprememb v *COBISS/OPAC-u, V6.0*, bodo v novi verziji lokalnega kataloga *COBISS2/Izposoja* (glede na aktualno verzijo lokalnega kataloga) uvedene naslednje spremembe:

- imena statusov v izposoji in vrstni red izpisa (najugodnejši za uporabnika so na vrhu), bodo usklajeni z imeni statusov, ki se bodo izpisovali v *COBISS/OPAC-u, V6.0*;
- izpisani bodo vsi izvodi, za katere je opredeljeno, da imajo **zalogo**. Med njimi so tudi taki, ki **nimajo IN** in za evidentiranje izposoje sicer niso relevantni, a bodo v *COBISS/OPAC-u, V6.0*, vidni. Taki izvodi bodo izpisani vedno na koncu seznama;
- izvodi, ki so odpisani, ali izvodi, ki nimajo niti IN niti SG niti q niti p v lokalnem katalogu in v *COBISS/OPAC-u, V6.0*, ne bodo izpisani;
- izvodi, ki spadajo v **učbeniški sklad** v *COBISS/OPAC-u* ne bodo izpisani, v lokalnem katalogu pa bodo morali biti izpisani, ker se to gradivo interno izposoja;

- pri izvodih, za katere izposoja ni mogoča, ali je mogoča pogojno, se bo v COBISS/OPAC-u v stolpcih "Status v izposoji" in "Status izvoda" izpisal le status **ni za izposajo** ali **prosto – pogojno – na dom** ali **prosto – pogojno – za čitalnico**, v lokalnem katalogu in v COBISS/OPAC-u v stolpcu "Podatki o izvodu" pa se bo dodatno izpisala še obstoječa vrednost iz šifranta za podpolje q in za podpolje p, ki pojasnjuje, zakaj nekega izvoda ni mogoče izposoditi ali pa ga je možno izposoditi le pogojno;
- pri izvodih, ki so **medoddelčno** posojeni iz oddelka xx v oddelek yy, se bo pri izpisu določenega statusa v lokalnem katalogu (npr., da je sedaj gradivo v oddelku yy in ima status npr. *prosto – na dom*), dodala še informacija, iz katerega oddelka je izvod, npr. "v oddelku yy (iz oddelka xx): *prosto – na dom, čas izposoje: 14 dni*", medtem ko se bo v COBISS/OPAC-u izpisalo samo "v oddelku yy: *prosto – na dom, čas izposoje: 14 dni*";
- **bibliografski podatki** se bodo v lokalnem katalogu izpisali takrat, kadar bo obstajala zaloga. V aktualni verziji lokalnega kataloga se to ni izpisovalo, izpisali pa se tudi niso taki izvodi, ki so imeli v tabeli pq v parametru X vrednost 5 – v novi verziji kataloga pa se bodo izpisali tudi ti izvodi;
- **vrstni red izpisa v rezultatih iskanja** bo enak kot v COBISS/OPAC-u, V6.0, to pomeni, da bodo najprej izpisani zapisi, ki imajo najvišje številke ID-jev;
- **vrstni red izpisa številke** v izbranem letniku bo tak, da se bodo najprej izpisale najnovejše številke – enako bo veljalo tudi v COBISS/OPAC-u, V6.0, v aktualni verziji lokalnega kataloga pa je bil vrstni red obraten;
- **pri statusu B** (izvod je zadržan zaradi priprave gradiva za izposajo) bo v COBISS/OPAC-u, V6.0 izpisani komentar "izposojeno - na dom...", v novi verziji kataloga bo "zadržano; rok vrnitve:...", v aktualni verziji lokalnega kataloga pa je bilo "zadržano: dd.mm.llll".
- **pri statusu L** (izvod je izgubljen) bo v COBISS/OPAC-u, V6.0 izpisani komentar "izposojeno - na dom...", v novi verziji kataloga bo "izposojeno – izgubljeno dne: ...", v aktualni verziji lokalnega kataloga pa je bilo "izgubljeno: dd.mm.llll".

5.2 COBISS/OPAC

5.2.1 Obstoječe stanje

V verziji 5.2 se za prikaz statusa izposoje upoštevajo nastavitve vrednosti za kombinacije p in q v **posebni tabeli pq**, ki velja le v COBISS/OPAC-u. Obstaja ena privzeta tabela in dve različici (1. za DRZS, 2. za SIKOZ, SIKNG, SIKMB in SIKSIS). Tabela je del parametrske datoteke PACHLD.xxx (xxx je številka knjižnice). Privzeta oblika parametrske tabele je naslednja:

q	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	+	-
p_00	xx	07	08	09	xx	11	xx	xx	xx	xx	xx	xx	xx	xx	xx	xx
1_01	xx	07	08	09	xx	11	xx	xx	xx	xx	xx	xx	xx	xx	xx	xx
2_02	xx	07	08	09	xx	11	xx	xx	xx	xx	xx	xx	xx	xx	xx	xx
3_03	xx	07	08	09	xx	11	xx	xx	xx	xx	xx	xx	xx	xx	xx	xx
4_04	xx	07	08	09	xx	04	xx	xx	xx	xx	xx	xx	xx	xx	xx	xx
5_05	xx	07	08	09	xx	05	xx	xx	xx	xx	xx	xx	xx	xx	xx	xx
6_05	xx	07	08	09	xx	05	xx	xx	xx	xx	xx	xx	xx	xx	xx	xx
7_xx	xx	xx	xx	xx	xx	xx	xx	xx	xx	xx	xx	xx	xx	xx	xx	xx
8_89	xx	07	08	09	xx	15	xx	xx	xx	xx	xx	xx	xx	xx	xx	xx

Za izpis vrednosti v tej tabeli se trenutno uporablja **globalni šifrant 707**. Če knjižnica ne želi, da bi bila neka kombinacija polj p in q vidna v programski opremi COBISS/OPAC, je nastavljena oznaka xx. Če je nastavljena drugačna oznaka, ta predstavlja ključ v globalnem šifrantu, in sicer so to lahko:

- 01 = Čas izposoje do 7 dni
- 02 = Čas izposoje 7 dni
- 03 = Čas izposoje 14 dni
- 04 = Za čitalnico
- 05 = Omejen dostop
- 07 = V obdelavi
- 08 = V vezavi
- 09 = V reviziji
- 11 = Poškodovano
- 15 = Čas izposoje 7 dni
- 19 = Omejena dostopnost – čitalnica (ta komentar se izpiše namesto komentarja pod 04 za knjižnico DRZS)
- 20 = Preusmerjeno – v skladišču (ta komentar se izpiše namesto skritega zapisa pod oznako xx pri p = 0 do 8 in q = 5 za knjižnice SIKOZ, SIKNG, SIKMB in SIKSIS)
- 89 = Prosto (izposoja s knjigomatom ni možna)

5.2.2 Novo stanje

V **verziji 6.0** se posebna tabela pq za COBISS/OPAC in šifrant 707 **ne bosta več uporabljala**, saj se bodo podatki o dostopnosti zaloge izpisovali na osnovi stanja elementov podpolja 998c, statusi posamičnih izvodov pa enako kot v COBISSx/Izposoji.

6 Status izposoje konkretnega izvoda – lokalna baza podatkov

Pri prikazu statusov konkretnih izvodov v lokalni bazi knjižnice algoritem upošteva:

- ali ima izvod postavljen že kak **status v segmentu COBISSx/Izposoja** (kar pomeni, da izvod ni prost);
- če izvod nima statusa v postopkih izposoje in **je prost**, se upoštevajo enaki kriteriji in pogoji, kot v algoritmu, ki polni elemente podpolja 998c (gl. opis v pogl. 3). Razlika je le ta, da se na lokalnem nivoju še podrobneje ločijo statusi glede na to, ali gre za izposajo na dom ali v čitalnico. Prikaz povezav med izpisi podatkov o dostopnosti zaloge pri rezultatih iskanja na vzajemnem nivoju v stolpcu "Dostopnost zaloge" in statusi v izposoji na lokalnem nivoju v stolpcih "Status v izposoji" in "Status izvoda" so podani tudi v posebni tabeli [Tabela povezav dostopnosti zaloge in statusov izposoje](#) (gl. prilogo B).

Informacije, izpisane v rezultatih iskanja v stolpcu "Status v izposoji" in v izbranem zapisu v razdelku "Statusi v izposoji" v stolpcu "Status izvoda", se ujemajo; če gre le za en najden izvod, je ujemanje popolno, sicer pa se v rezultatih iskanja vedno najprej izpiše podatek za tisti izvod, kjer je status najugodnejši za uporabnika. Pri posameznem izvodu se izpišejo še dodatni podatki o izvodu, npr. *čas izposoje, rok vrnitve* ipd.

6.1 Rezultati iskanja

Če smo pri iskanju v lokalni bazi iz šifranta "Izbor zapisov" obdržali privzeto nastavitvev "*vse gradivo (tudi e-viri)*", se med rezultati iskanja pojavijo samo zapisi, ki *imajo zalogo* in zapisi, ki *zaloge nimajo*, a gre za gradivo "*na spletu*" ali "*še v tisku*" ali pa gre za *članek*, ne pojavijo pa se zapisi za *izvedena dela*. Če pa smo izbrali "*vsi zapisi*", se vedno pojavijo vsi zapisi, ki so v lokalni bazi podatkov.

Stolpec "Status v izposoji"

Če obstaja v knjižnici ali oddelku *več izvodov* za en naslov, algoritem najprej ugotovi status prvega izvoda, in če je ta že *prost za izposajo na dom*, preostalih izvodov ne gleda več. Sicer pa nadaljuje ugotavljanje statusa drugega izvoda itd. Kateri bo "najugodnejši" status, ki bo na koncu izpisan, je odvisno od določenega vrstnega reda, pri čemer velja, da se *naslednji izpiše le, če ni bil ugotovljen in izpisan že predhodni*.

Vrstni red izpisa statusov je naslednji:

1. ■ *prosto – na dom* ← če je izvod prost in velja brezpogojna izposoja na dom (v tabeli pq je y = 0 ali 3), veljajo pogoji za element 1;
2. ■ *prosto – za čitalnico* ← če je izvod prost in velja brezpogojna izposoja za čitalnico ali za medknjižnično izposajo (v tabeli pq je z = 0 ali 3), veljajo pogoji za element 1;
3. ■ *prosto – pogojno – na dom* ← če je izvod je prost in velja pogojna izposoja (v tabeli pq je y = 1), veljajo pogoji za element 2;
4. ■ *prosto – pogojno – za čitalnico* ← če je izvod je prost in velja pogojna izposoja (v tabeli pq je z = 1), veljajo pogoji za element 2;
5. *samo za ogled v čitalnici* ← če izvod nima IN, a si ga je možno ogledati v čitalnici (q je prazen, p = 4), veljajo pogoji za element 8;
6. ■ *izposojeno* ← izvod je izposojen, veljajo pogoji za element 1;
7. ■ *rezervirano* ← izvod je rezerviran in čaka na člana ali na MI, veljajo pogoji za element 1;
8. ■ *v pripravi* ← veljajo pogoji za element 3, le da se upošteva, da morata biti oba parametra za način izposoje (y in z) enaka 2 in *dodatni primer*: kadar je status v izposoji **B** (izvod je zadržan, ker je pred predajo v izposajo naslednjemu članu treba gradivo še urediti);
9. *naročeno* ← veljajo pogoji za element 5;
10. ■ *ni za izposajo* ← veljajo pogoji za element 4;
11. *še v tisku* ← veljajo pogoji za element 9;
12. *za zameno* ← veljajo pogoji za element 6;
13. *deziderat* ← veljajo pogoji za element 6;
14. *info v knjižnici* ← veljajo pogoji za element 9.

Če gre za elektronski vir, ki je dostopen na spletu, se izpiše komentar *na spletu*. Ta komentar se izpiše takrat, kadar ni polja 996/997, obstaja pa podpolje 856u (ind2 = 0 ali 1) ali podpolje 0172 = doi.

Če gre za knjižnico ali oddelek, kjer postopki izposoje *niso podprti s COBISSx/Izposoj*, se izpiše najprej "*ni COBISS/Izposoje;*", nato pa se doda komentar (podobno kot pri knjižnicah, ki imajo izposoj), in to v naslednjem vrstnem redu:

- "izvodi za na dom" ← če je vpisana vrednost v 1. delu 1. ali 2. el.
- "izvodi za čitalnico" ← če je vpisana vrednost v 2. delu 1. ali 2. el. ali 8. el.
- "izvodi v pripravi" ← če je vpisana vrednost v 3. el.
- "izvodi so naročeni" ← če je vpisana vrednost v 5. el.
- "ni izvodov za izposoj" ← če je vpisana vrednost v 4. el.
- "še v tisku" ← če je vpisana vrednost v 9. el.
- "za zameno" ← če je vpisana vrednost v 6. el. +
- "deziderat" ← če je vpisana vrednost v 6. el. –
- "info v knjižnici" ← če je vpisana vrednost v 9. el.

Če je rezultat iskanja zapis za *članek* ali ima zapis izpolnjeno podpolje **225x**, se izpiše povezava [glej publikacijo](#). Če jo kliknemo, se odpre okno **Izbrani zapis**, v katerem se izpišejo podatki o publikaciji, v kateri je bil objavljen. Pod tem se odpre okno **Pregled letnikov** za to publikacijo.

Če je rezultat iskanja zapis za *serijsko publikacijo*, se izpiše povezava [glej letnike](#).

Če so vsi izvodi v knjižnici *odpisani* ali če gre pri vseh izvodih za *učbeniški sklad* ali če gre za *izvedeno delo* (obstaja podpolje 001c, kjer je vpisana vrednost "d"), se izpiše komentar *ni zaloge*.

Pri tiskanih integrirnih virih (nevezani listi z zamenljivo vsebino), kjer obstaja polje 997, se izpišejo statusi za monografske publikacije.

Stolpec "E-dostop"

Izpis je enak kot pri COBIB-u (gl. pogl. 4.1).

6.2 Izbrani zapis

Če nikjer v knjižnici postopki izposoje niso podprti s *COBISSx/Izposoj*, se pod zapisom izpiše "*Knjižnica postopkov izposoje nima podprtih s COBISS/Izposoj*".

Če knjižnica le v enem ali več oddelkih postopkov izposoje nima podprtih s *COBISSx/Izposoj*, se takrat, kadar imamo izbrane vse oddelke, pod zapisom izpiše "*Knjižnica ima postopke izposoje podprte s COBISS/Izposoj le v oddelkih:*", nato pa so ti oddelki navedeni, vsak v svoji vrstici.

Če imamo izbran samo en oddelek in ta postopkov nima podprtih s *COBISSx/Izposoj*, se pod zapisom izpiše "*V izbranem oddelku postopki izposoje niso podprti s COBISS/Izposoj. Izposoja je podprta le v oddelkih:*", nato pa so ti oddelki navedeni, vsak v svoji vrstici.

Če je izbrani zapis za *članek*, se pod podatki o članku izpiše povezava s podatki o publikaciji in točni številki letnika ter straneh, na katerih je bil članek objavljen.

Če je najden zapis za serijsko publikacijo, se pod podatki o publikaciji odpre okno **Pregled letnikov**. Ko željeni letnik izberemo, se odpre okno **Pregled izbranega letnika**.

Okno Statusi v izposoji

Stolpec "Podatki o izvodu (signatura – lokacija, inventarna št. ...)"

Pri izvodih, za katere izposoja ni mogoča, ali je mogoča pogojno, se bo v primerih statusov *ni za izposajo* ali *prosto – pogojno – na dom* ali *prosto – pogojno – za čitalnico* na koncu parametriziranega izpisa podatkov o signaturi izpisala tudi vrednost iz šifrantu za podpolje *q*, nato pa vrednost za podpolje *p* (izpis bo v oklepajih in poudarjen).

Stolpec "Status izvoda"

V oknu **Statusi v izposoji** velja pravilo, da se vsebine stolpcev ne morejo sortirati. Če imamo izbrane vse oddelke, se najprej izpišejo vsi izvodi s statusi ■ *prosto – na dom* iz vseh oddelkov, nato vsi izvodi s statusi ■ *prosto – za čitalnico* iz vseh oddelkov itd.

Če se bodo na seznamu pojavili izvodi knjižnice ali oddelka, kjer *ni COBISSx/Izposoje*, se v stolpcu "Status izvoda" vedno najprej izpiše komentar "*ni COBISSx/Izposoje*", nato pa se v oklepaju doda komentar (podobno kot pri knjižnicah, ki imajo izposajo), v naslednjem vrstnem redu:

- "(čas izposoje na dom: ...)" ← če je vpisana vrednost v 1. delu 1. ali 2. el.
- "(čas izposoje na dom: ni določen)" ← če je vpisana vrednost v 1. delu 1. ali 2. el.
- "(za čitalnico)" ← če je vpisana vrednost v 2. delu 1. ali 2. el. ali 8. el.
- "(v pripravi – v obdelavi)" ← če je vpisana vrednost v 3. el.
- "(v pripravi – v vezavi)" ← če je vpisana vrednost v 3. el.
- "(v pripravi – v reviziji)" ← če je vpisana vrednost v 3. el.
- "(naročeno)" ← če je vpisana vrednost v 5. el.
- "(izposoja ni mogoča)" ← če je vpisana vrednost v 4. el.
- "(še v tisku)" ← če je vpisana vrednost v 9. el.
- "(za zameno)" ← če je vpisana vrednost v 6. el. +
- "(deziderat)" ← če je vpisana vrednost v 6. el. –
- "(info v knjižnici)" ← če je vpisana vrednost v 9. el.

V knjižnicah in oddelkih, kjer imajo *COBISSx/Izposajo* se v stolpcu "Status izvoda" najprej izpiše enak status, kot se je pojavil v oknu **Rezultati iskanja**, kadar je bil zadetek samo eden, in tudi vrstni red izpisa statusov je enak. Za statusom se nato izpišejo še dodatni podatki za posamezni izvod. Algoritmi so naslednji:

1. Izvod ima dodeljen neki status v segmentu COBISSx/Izposoja

Če ima izvod določen kak status v COBISSx/Izposoji, se k osnovnemu statusu izvoda, ki je bil izpisan pri rezultatih iskanja, lahko izpišejo naslednje dodatne vrste sporočil:

1. rok vrnitve: dd.mm.llll
2. rok vrnitve: nedoločen
3. rezervirano, čaka do: dd.mm.llll

Celotni izpisi so tako lahko naslednji:

1. če je C (izposojeno na dom) ali K (za kroženje), potem
 - **izposojeno** – na dom, rok vrnitve: dd.mm.llll
2. če je S (izposojeno v čitalnici), potem
 - **izposojeno** – v čitalnico, rok vrnitve: dd.mm.llll
3. če je izvod izposojen po medknjižnični izposoji, potem
 - **izposojeno** – po MI, rok vrnitve: dd.mm.llll
4. če je C ali S ali K in je vpisan rok vrnitve 31. 12. 9999, potem
 - **izposojeno** – na dom, rok vrnitve: nedoločen
5. če je O (prost izvod, rezerviran, vendar še ni za predajo) ali W (prost izvod, rezerviran, že za predajo) ali U (rezervirano za čitalnico), potem
 - **rezervirano**, čaka do: dd.mm.llll
6. če je status evidentiran na bibliobusu, se najprej izpiše "v bibliobusu xx:" (xx pomeni številko bibliobusa) in nato ustrezni zgornji status, npr.
 - v bibliobusu xx: **izposojeno** – na dom, rok vrnitve: dd.mm.llll
7. če je D (izposojeno v drug oddetek), algoritem najprej izpiše "v oddelku xx:" (xx pomeni številko oddelka) in nato ustrezni zgornji status, npr.
 - v oddelku xx: **izposojeno** – na dom, rok vrnitve: dd.mm.llll
8. če je B (zadržan zaradi priprave gradiva na izposajo), potem
 - **izposojeno** – na dom, rok vrnitve: dd.mm.llll (datum je enak, kot se izpiše v COBISSx/Izposoji pri "zadržano do")
9. če je L ("začasno" evidentiran kot izgubljen), potem
 - **izposojeno** – na dom, rok vrnitve: dd.mm.llll (datum je enak, kot se izpiše v COBISSx/Izposoji pri "izgubljeno dne")

2. Izvod je prost, nastavljena vrednost je brezpogojna izposoja

Če izvod nima statusa v COBISSx/Izposoji in je v **tabeli pq** pri **y** (za izposajo na dom ali po MI) ali pri **z** (za izposajo v čitalnico ali po MI) nastavljena vrednost 0 (brezpogojna izposoja), se pri osnovnem statusu izvoda lahko izpiše dodatni podatek:

čas izposoje: xxxx

Celotni izpisi statusov, ki so podani v nadaljevanju v točkah od 2.1 do 2.5, veljajo za primer brezpogojne izposoje na dom. Za $z = 0$ (brezpogojno za izposajo v čitalnico ali po MI) bi bil algoritem izpisa enak, le da bi se namesto ■ **prosto – na dom** izpisal ■ **prosto – za čitalnico**, brez časa izposoje (velja pravilo, da se mora gradivo, uporabljeno v čitalnici, vrniti še isti dan ob odhodu iz čitalnice).

Kadar pa je bilo gradivo posojeno drugemu oddelku in je tam prosto, npr. za izposajo na dom, se izpiše:

- v oddelku *xx*: **prosto – na dom**, čas izposoje: 7 dni

2.1 Brezpogojna izposoja na dom: ($y = 0$), $p = 2$ ali 3

V tem primeru se upošteva vrednost v podpolju **p** in lahko se izpišejo naslednji statusi:

- če je $p = 2$: ■ **prosto – na dom**, čas izposoje: 7 dni
- če je $p = 3$: ■ **prosto – na dom**, čas izposoje: 14 dni

2.2 Brezpogojna izposoja na dom: ($y = 0$), $p = 1$, obstaja ROK_P1

V tem primeru se izpiše vrednost za čas izposoje iz parametra **ROK_P1**, in sicer kot:

- **prosto – na dom**, čas izposoje: *xx* dni

2.3 Brezpogojna izposoja na dom: ($y = 0$), $p = 1$, ROK_P1 ne obstaja

V tem primeru se lahko izpiše privzeta vrednost za čas izposoje 7 dni:

- **prosto – na dom**, čas izposoje: 7 dni

2.4 Brezpogojna izposoja na dom: ($y = 0$), $p = 4,5,6$ ali 7 , podpolje **u** obstaja (vendar ni 0)

V tem primeru se upošteva vrednost v podpolju **u** in izpišejo se naslednji statusi:

- če je $u = xxd$: ■ **prosto – na dom**, čas izposoje: *xx* dni
- če je $u = *xxd$: ■ **prosto – na dom**, čas izposoje: *xx del. dni*
- če je $u = xxm$: ■ **prosto – na dom**, čas izposoje: *xx mes.*

2.5 Brezpogojna izposoja na dom: ($y = 0$), $p = 4,5,6$ ali 7 , podpolje **u** ne obstaja, časovni parameter obstaja, vendar ni 0 ali x

V tem primeru se upošteva čas izposoje iz časovnih parametrov in izpišejo se naslednji statusi:

- če je časovni parameter *xxd*: ■ **prosto – na dom**, čas izposoje: *xx dni*
- če je časovni parameter **xxd*: ■ **prosto – na dom**, čas izposoje: *xx del. dni*
- če je časovni parameter *xxm*: ■ **prosto – na dom**, čas izposoje: *xx mes.*

3. Izvod je prost, nastavljena je pogojna izposoja

Če je $y = 1$, gre za pogojno izposajo na dom. Za take izvode se izpiše:

- **prosto – pogojno – na dom**, čas izposoje: *xx dni*

Za prikaz časa izposoje velja enak algoritem kot pri brezpogojni izposoji.

Če je $z = 1$, gre za pogojno izposajo v čitalnico. Za take izvode se izpiše:

- *prosto – pogojno – za čitalnico*

4. Izvod je prost, velja brezpogojna izposoja na dom, onemogočena pa je izposoja s knjigomatom, podpolje u lahko obstaja (vendar ni 0) ali ne

Če obstaja podpolje u, se upošteva njegova vrednost in lahko se izpišejo naslednji statusi:

- če je $u = xxd$: ■ *prosto – na dom, čas izposoje: xx dni*
- če je $u = *xxd$: ■ *prosto – na dom, čas izposoje: xx del. dni*
- če je $u = xxm$: ■ *prosto – na dom, čas izposoje: xx mes.*

Če podpolje u ne obstaja, se upošteva čas izposoje iz časovnih parametrov in lahko se izpišejo naslednji statusi:

- če je časovni parameter xxd : ■ *prosto – na dom, čas izposoje: xx dni*
- če je časovni parameter $*xxd$: ■ *prosto – na dom, čas izposoje: xx del. dni*
- če je časovni parameter xxm : ■ *prosto – na dom, čas izposoje: xx mes.*

5. Izposoja ni omogočena, izvod je v pripravi in bo lahko namenjen za predajo v izposajo ($q = 2, 3$ ali 4)

Če je y in $z = 2$, gre za onemogočeno izposajo. Če je $q = 2, 3$ ali 4 , se izpišejo komentarji:

- če je $q = 2$: ■ *v pripravi – v obdelavi*
- če je $q = 3$: ■ *v pripravi – v vezavi*
- če je $q = 4$: ■ *v pripravi – v reviziji*

Enaki komentarji se izpišejo tudi, če v podpolju ni IN in je $q = 2, 3$ ali 4 .

6. Preostali statusi

Za izpis preostalih statusov velja, da se uporabijo enak algoritem in enaki pogoji, kot veljajo pri izpisu rezultatov iskanja (gl. pogl. 5.1). Statusi so:

- *samo za ogled v čitalnici*
- *naročeno*
- ■ *ni za izposajo*
- *še v tisku*
- *za zameno*
- *deziderat*
- *info v knjižnici*
- *na spletu*

Stolpec "Rezervacija"

Rezervacija nekega izvoda ni mogoča v naslednjih primerih:

1. če v knjižnici neki oddelek nima avtomatizirane izposoje s *COBISSx/Izposojo*;
2. če v knjižnici neki oddelek ima avtomatizirano izposojo, ne omogoča pa spletnih rezervacij;
3. če je v podpolju 996/997u vpisana vrednost 0, kar pomeni, da izvoda ni možno izposoditi ali podaljšati roka izposoje, zato tudi ni mogoča rezervacija;
4. če je za rok vrnitve vpisan datum 31. 12. 9999;
5. če je v tabeli časovnih parametrov izposoje v stolpcu "rez." vpisana vrednost x, kar pomeni, da rezervacija za to vrsto gradiva ni mogoča;
6. če je v tabeli pq v *COBISSx/Izposoji* v y ali z vpisana vrednost 1 ali 2, ki ne dovoljuje brezpogojne izposoje in s tem tudi ne rezervacije.

Če knjižnica v nobenem oddelku postopkov izposoje nima podprtih s *COBISSx/Izposojo* ali pa postopke ima podprte, a ne omogoča spletnih rezervacij za nobeno vrsto gradiva (v PACHLD.xxx ne obstaja CIR ON ali v PACHLD obstajata CIR ON in CIR NORES), se stolpec sploh **ne pojavi** v oknu **Statusi v izposoji**.

Če knjižnica oddelkov nima ali pa jih ima in je vsaj v enem oddelku rezervacija nekega izvoda (na dom!) mogoča, se stolpec pojavi in potrditveno polje (pri serijskih publikacijah) ali izbirni gumb (pri monografskih publikacijah) je mogoče označiti. Če pa rezervacija izvoda ni mogoča, sta potrditveno polje ali izbirni gumb siva in ju ne moremo označiti.

Okno Pregled letnikov

Okno se odpre, ko je bil izbrani zapis za serijsko publikacijo.

Okno Pregled izbranega letnika

Okno se odpre, ko je bil izbrani zapis za serijsko publikacijo ali pa je bil v lokalni bazi najden članek.

Stolpec "Številka zvezka"

V vsaki vrstici se lahko izpiše številka ali besedilo, in sicer:

- **dejanska posamična številka zvezka** (ali številke delno ali v celoti vezanih zvezkov), kadar je zvezek (ali zvezan del) izposojen ali rezerviran ali prost in knjižnica omogoča rezervacije serijskih publikacij;
- **"vsi zvezki"**, če noben od zvezkov ni izposojen ali rezerviran in knjižnica ne omogoča rezervacij serijskih publikacij;
- **"preostali zvezki"**, če je vsaj eden od zvezkov izposojen ali rezerviran in knjižnica ne omogoča rezervacij serijskih publikacij.

Stolpec "Status izvoda"

Glede na to, kaj se je izpisalo v stolpcu "Številka zvezka", se lahko v tem stolpcu izpiše naslednje:

- če je bila izpisana dejanska številka zvezka, se izpiše status tega zvezka;
- če je bilo izpisano "vsi zvezki", se izpiše status, ki velja za vse zvezke;
- če je bilo izpisano "preostali zvezki", se izpiše status, ki velja za vse preostale zvezke.

Status se določa na enak način kot pri monografskih publikacijah.

PRILOGI

Način ažuriranja podpolja 998c in izpis dostopnosti zaloge

Priloga A

Pogoji v algoritmu polnjenja

								998c	998c	998c	998c	998c	998c	998c	998c	998c	998c	998c	
								1 - 1. del (mon/ser)	1 - 2. del (mon/ser)	2 - 1. del (mon/ser)	2 - 2. del (mon/ser)	3 (mon/ser)	4 (mon/ser)	5 (mon/ser)	6 (mon/ser)	7 - 1. del (ser)	7 - 2. del (ser)	8 (mon/ser)	9 (mon/ser)
↓	IN / Sg	996/997 q	996/997 p	način izposoje - na dom (y)	način izposoje - v čitalnico (z)	časovni parametri	996/997 u	za izposoj - na dom	za izposoj - v čitalnico	pogojno za izposoj - na dom	pogojno za izposoj - v čitalnico	v pripravi	ni za izposoj	naročeno	za zameno ALI deziderat	za izposoj - na dom	za izposoj - v čitalnico	samo za ogled v čitalnici	info v knjižnici ALI na spletu ALI še v tisku
1	da / da ali ne	karkoli, razen (1,+,-)	karkoli	0 ali 3	karkoli	ni 0 ali x ali prazno	ni 0	štev. izv./letn.											
2	da / da ali ne	karkoli, razen (1,+,-)	karkoli	karkoli	0 ali 3	ni 0 ali x ali prazno	ni 0		štev. izv./letn.										
3	da / da ali ne	karkoli, razen (1,+,-)	karkoli	1	karkoli	ni 0 ali x ali prazno	ni 0			štev. izv./letn.									
4	da / da ali ne	karkoli, razen (1,+,-)	karkoli	karkoli	1	ni 0 ali x ali prazno	ni 0				štev. izv./letn.								
5	da / da ali ne	2,3,4	karkoli	2	2	ni 0 ali x ali prazno	ni 0					štev. izv./letn.							
6	da / da ali ne	5,6,7,8,10 11,12,13, 14, prazno	karkoli	2	2	ni 0 ali x ali prazno	ni 0						štev. izv./letn.						
7	da / da ali ne	prazno	4	karkoli	karkoli	0 ali x ali prazno	karkoli		štev. izv./letn.										
8	da / da ali ne	karkoli	karkoli	karkoli	karkoli	0 ali x ali prazno	karkoli						štev. izv./letn.						
9	da / da ali ne	karkoli	karkoli	karkoli	karkoli	karkoli	0						štev. izv./letn.						
10	da ali ne / da ali ne	1	karkoli	karkoli	karkoli	karkoli	karkoli							štev. izv./letn.					
11	da ali ne / da ali ne	+	karkoli	karkoli	karkoli	karkoli	karkoli								štev. izv./letn.				
12	da ali ne / da ali ne	-	karkoli	karkoli	karkoli	karkoli	karkoli								štev. izv./letn.				
13	ne / da ali ne	2,3,4	karkoli	karkoli	karkoli	karkoli	karkoli					štev. izv./letn.							
14	ne / da ali ne	prazno, 6	4	karkoli	karkoli	karkoli	karkoli											štev. izv./letn.	
15	ne / da	prazno	prazno	karkoli	karkoli	karkoli	karkoli												štev. izv./letn.
16	ne / da ali ne	5,6,7,8,10 11,12,13, 14, prazno	karkoli	karkoli	karkoli	karkoli	karkoli						štev. izv./letn.						
																ročni vnos štev. izv.	ročni vnos štev. izv.		

Legenda: "karkoli" pomeni, da je vsebina lahko kakršnakoli, lahko je tudi prazno

Opomba: za knjižnice, ki nimajo COBISS/Izposoje, bodo elementi napolnjeni na osnovi privzete tabele pq, za časovne parametre bo upoštevana njihova tabela časovnih parametrov, če je knjižnica nima, pa bo predpostavljeno, da časovni parametri "niso 0 ali x ali prazno". Pojasnila v zvezi z izpisom komentarjev na vzajemnem in lokalnem nivoju so podana v osnovnem delu dokumenta *OPACV60-ANA-14 Opis sprememb pri dostopnosti zaloge in statusih izposoje*

Tabela povezav dostopnosti zaloge in statusov izposoje

Priloga B

Zap. št.	Elementi 998c	COBIB.SI Stolpec "Dostopnost zaloge"	Lokalna baza Stolpec "Status v izposoji"	Lokalna baza Stolpec "Status izvoda"
1	1 (1. del) , 7 (1. del)	● za izposajo – na dom ●	■ prosto – na dom	■ prosto – na dom, čas izposoje: dd dni ■ v bibliobusu xx: prosto – na dom, čas izposoje: dd dni ■ v oddelku xx: prosto – na dom, čas izposoje: dd dni
2	1 (2. del), 7 (2. del)	za izposajo – v čitalnico	■ prosto – za čitalnico	■ prosto – za čitalnico ■ v bibliobusu xx: prosto – za čitalnico ■ v oddelku xx: prosto – za čitalnico
3	1 (1. ali 2. del)		■ izposojeno	■ izposojeno – na dom, rok vrnitve: dd.mm.llll ■ izposojeno – v čitalnico, rok vrnitve: dd.mm.llll ■ izposojeno – po MI, rok vrnitve: dd.mm.llll ■ izposojeno – na dom, rok vrnitve: nedoločen ■ v bibliobusu xx: izposojeno – na dom, rok vrnitve: dd.mm.llll ■ v oddelku xx: izposojeno – na dom, rok vrnitve: dd.mm.llll
4	1 (1. ali 2. del)		■ rezervirano	■ rezervirano, čaka do: dd.mm.llll ■ v bibliobusu xx: rezervirano, čaka do: dd.mm.llll ■ v oddelku xx: rezervirano, čaka do: dd.mm.llll
5	2 (1. del)	● pogojno za izposajo – na dom	■ prosto – pogojno – na dom	■ prosto – pogojno – na dom, čas izposoje: dd dni ■ v bibliobusu xx: prosto – pogojno – na dom, čas izposoje: dd dni ■ v oddelku xx: prosto – pogojno – na dom, čas izposoje: dd dni
6	2 (2. del)	● pogojno za izposajo – v čitalnico	■ prosto – pogojno – za čitalnico	■ prosto – pogojno – za čitalnico ■ v bibliobusu xx: prosto – pogojno – za čitalnico ■ v oddelku xx: prosto – pogojno – za čitalnico
7	2 (1. ali 2. del)		■ izposojeno	<gl. pod zap. št. 3>
8	2 (1. ali 2. del)		■ rezervirano	<gl. pod zap. št. 4>
9	8	samo za ogled v čitalnici	samo za ogled v čitalnici	samo za ogled v čitalnici
10	3	● v pripravi	■ v pripravi	■ v pripravi – v obdelavi ■ v pripravi – v vezavi ■ v pripravi – v reviziji
11	5	naročeno	naročeno	naročeno
12	4	● ni za izposajo	■ ni za izposajo	■ ni za izposajo
13	9	še v tisku <to se izpiše tudi, če ni el.9, a je 001a = p>	še v tisku	še v tisku
14	6	za zameno	za zameno	za zameno
15	6	deziderat	deziderat	deziderat
16	9	info v knjižnici	info v knjižnici	info v knjižnici
17	9	na spletu <to se izpiše tudi, če ni el. 9 a obstaja 856u (ind2 = 0 ali 1) ALI 0172 = doi>	na spletu <to se izpiše tudi, če ni el. 10, a obstaja 856u (ind2 = 0 ali 1) ALI 0172 = doi>	na spletu <to se izpiše tudi, če ni el. 10, a obstaja 856u (ind2 = 0 ali 1) ALI 0172 = doi>
18		zaloga je; ni COBISS/Izposoje	ni COBISS/Izposoje; in komentar izvodi za na dom ali izvodi za čitalnico ali izvodi v pripravi ali izvodi so naročeni ali ni izvodov za izposajo ali komentarji pod zap. št. 13 do 16	ni COBISS/Izposoje in komentar (čas izposoje na dom: dd dni) ali (čas izposoje na dom: ni določen) ali (za čitalnico) ali komentarji pod zap. št. 10 do 16, vendar brez barvnih oznak
19		glej publikacijo <če je zapis članek>	glej publikacijo <če je zapis članek>	
20			glej letnike <če je zapis ser. publ.>	
21	ni podpolja 998c	ni zaloge <če so vsi odpisani ali gre za učbeniški sklad ali izvedeno delo>	ni zaloge <če so vsi odpisani ali gre za učbeniški sklad ali izvedeno delo>	